

ТУРИСТИЧНІ МАГНІТИ МІСТА ЗВЯГЕЛЯ

Інна НЕСТЕРЧУК

*кандидат географічних наук,
доцент ЖДУ імені Івана Франка (Україна)*

Історія була домінуючим рушієм туристичної діяльності протягом найдовшого часу. Подорожувати на великі відстані, щоб дослідити таємниці та чудеса минулого, не є новою концепцією – вона існувала століттями й продовжує залишатися популярною причиною подорожей людей. Дивлячись на тенденції, можна сказати, що історія ніколи не буває надто старомодною, щоб її плекати.

Звягель не став виключення і пропонує ряд туристичних місць, які варто відвідати:

✓ **Замок Князя Острозького.** Залишки середньовічного замку, побудованого у 1595 році князем Костянтином Острозьким, є однією з головних історичних пам'яток міста. Замок був зведений у староіталійському стилі і мав важливе стратегічне значення.

Замок Князя Острозького, розташований у Звягелі (раніше Новоград-Волинський), є однією з найбільш значущих історичних пам'яток міста. Він був збудований у 1595 році за наказом князя Костянтина Острозького. Замок зведений у стилі староіталійської фортифікаційної архітектури, що робить його унікальним для свого часу. Основна мета будівництва була оборонною, і замок виконував важливу стратегічну роль у захисті міста та регіону. Серед архітектурних особливостей замку можна виділити масивні стіни та оборонні башти, які були типовими для середньовічних фортець. Від замку до наших днів збереглися лише руїни, які нагадують про його колишню велич і значення. Замок також був важливим культурним і політичним центром свого часу. Після князя Острозького він перейшов у власність інших шляхетних родів, кожен з яких вносив свої зміни у його архітектуру та функціонування. Сьогодні залишки замку Князя Острозького є важливим туристичним об'єктом, що привертає увагу як місцевих жителів, так і туристів. Відвідувачі можуть оглянути руїни замку і уявити його велич і роль у середньовічній історії України [1].

✓ **Музей Лесі Українки.** Місце, де зібрані численні експонати, що розповідають про життя та творчість видатної української поетеси, яка народилася і провела своє дитинство у цьому місті. Музей Лесі Українки у Звягелі є одним із найвизначніших культурних об'єктів міста. Цей музей присвячений життю та творчості видатної української поетеси Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки), яка народилася і провела своє дитинство в цьому місті. Музей було відкрито у 1971 році, в будинку, де народилася Леся Українка. Це історична будівля, яка збереглася з тих часів і надає можливість відвідувачам відчувати атмосферу того періоду. Музей збирає та експонує численні артефакти, пов'язані з поетесою, її сім'єю та епохою, в якій вона жила і творила. Експозиції музею охоплюють різні аспекти життя Лесі Українки: особисті речі та документи. В музеї представлені

особисті речі Лесі Українки, листи, рукописи та інші документи, що дозволяють глибше зрозуміти її творчість і особистість; речі її родини: окрема частина експозиції присвячена сім'ї Лесі Українки, зокрема її матері, письменниці Олені Пчілці (Ользі Косач), яка мала великий вплив на формування світогляду та літературного таланту доньки; фотографії та портрети: Музей містить численні фотографії та портрети Лесі Українки та її близьких, що додають візуального контексту до історичних фактів; твори Лесі Українки: В музеї представлені різноманітні видання творів Лесі Українки, як прижиттєві, так і посмертні значення [2].

Музей Лесі Українки у Звягелі є важливим центром дослідження та популяризації спадщини поетеси. Він приваблює численних відвідувачів, серед яких літературознавці, дослідники, шанувальники української літератури та туристи, що бажають дізнатися більше про життя та творчість Лесі Українки. Музей також проводить різноманітні культурні заходи, виставки, лекції та літературні читання, що сприяють популяризації української культури та літератури.

✓ **Краєзнавчий музей.** Музей, який пропонує експозиції, присвячені історії, культурі та природі Звягельського краю. Тут можна побачити артефакти від доісторичних часів до сьогодення. Цей музей розповідає про історію Звягеля з XIII до XVIII століття. В колекції музею зберігаються старовинні документи, книги, римські монети, гроші епохи козаччини, царські монети, а також етнографічні предмети - рушники, вишиванки та предмети домашнього вжитку Поліського краю. Музей планують перенести до історичної будівлі колишньої в'язниці на вулиці Волі.

✓ **Церква Святого Вознесіння.** Одна з найстаріших церков у місті, яка зберегла свою архітектурну цінність і духовне значення для місцевих жителів. Є однією з важливих архітектурних та історичних пам'яток міста. Вона була побудована в кінці 19-го століття і є прикладом православної церковної архітектури того періоду. Спочатку церква була дерев'яною, але в 1885-1892 роках її реконструювали, облицювавши цеглою і розширивши приміщення. Зведено два нові притвори, і будівлю увінчали банею, характерною для православних храмів. Церква має хрестоподібну форму з однією великою банею та кількома малими куполами. Її дзвіниця також прикрашена наметом, що підкреслює традиційний український архітектурний стиль. У радянський період храм, як і багато інших церков, зазнав утисків і був закритий, але згодом відновлений і повернений релігійній громаді. Церква Святого Вознесіння залишається діючою, приймаючи вірян і туристів, які цікавляться духовною спадщиною та історією регіону [3].

✓ **Пам'ятник Лесі Українці.** Скульптура поетеси в центрі міста, яка є важливим культурним і туристичним об'єктом, що привертає відвідувачів з усієї України. Пам'ятник Лесі Українці, встановлений у 1987 році в центральній частині Звягеля, є знаковою пам'яткою міста. Скульптура виконана з червоного граніту Омел'янівського родовища, а автором є скульптор Микола Обезюк та архітектор Микола Босенко. Леся Українка зображена у момент відпочинку з книгою на колінах, що надає фігурі мрійливого вигляду.

Історичний туризм або туризм спадщини означає подорож з головною метою дослідження історії та спадщини місця. Це може означати простий огляд визначних пам'яток історичної архітектури, відвідування місцевих музеїв, які документують

минуле через артефакти, мистецтво та літературні залишки, або навіть щось таке химерне, як спроба автентичних історичних рецептів у місці їх походження. Люди часто поєднують свою любов до історії з іншими туристичними принадами, такими як шопінг, відвідування парку розваг і перебування на розкішних курортах. Таким чином, місця, які мають багату спадщину і водночас розробили чудову туристичну інфраструктуру для всіх категорій туристів, отримують найвищий рейтинг з точки зору популярності як туристичні напрямки. Візьмемо для прикладу Будапешт – місто пропонує дивовижні принади, включаючи архітектурну велич та історичні лазні, які повертають у минуле – і все це стає ще більш привабливим у поєднанні з фантастичним нічним життям, визначною частиною якого є його фірмові руїнні паби.

Список використаної літератури:

6. Туристичні «магніти» громади. URL:<https://info.nvrada.gov.ua/turystu/turystychni-magnity-gromady/> (дата звернення: 11.03.2024).
7. Таємнича Звягельщина: Куди відправитися туристу у Новоград-Волинському районі URL:<https://www.04141.com.ua/news/1843895/taemnica-zvagelsina-kudi-vidpravitisa-turistu-u-novograd-volinskomu-rajoni> (дата звернення: 11.03.2024).
8. Туристичну привабливість Звягеля «дбайливо» сховали за штахетником. URL:<https://history.rayon.in.ua/news/575941-turistichnu-privablivist-zvyagelya-dbaylivo-skhovali-za-shtakhetnikom> (дата звернення: 11.03.2024).